

## تعاریف

این دو ابزار جزو رسانه های ایستا و مکتوب آموزش سلامت می باشد و هر چند در بسیاری از منابع مترادف یکدیگر به کار می روند؛ ولی می توان مشخصه های زیر را برای هر یک برشمرد:

**پمفلت (pamphlet):** نشریه ای است غیر ادواری و مستقل که در اندازه کوچک و با جلدی کاغذی به چاپ می رسد. صفحات آن به هم دوخته شده و فاقد صحافی است درمورد تعداد صفحات آن در منابع مختلف اتفاق نظر وجود ندارد و معمولاً صفحات آن را زیر ۱۰۰ صفحه ذکر می کند ولی براساس تعریف یونسکو این نشریه باید بدون در نظر گرفتن جلد حداقل ۵ و حداکثر ۴۸ صفحه داشته باشد. سابقه استفاده از پمفلت به قرن ۱۶ تا ۱۸ در کشور انگلستان برمی گردد که بمنظور اطلاع رسانی در موضوعات بحث انگیز مذهبی، سیاسی و اجتماعی به کار رفته است؛ ولی امروز موضوعات وسیع تری را شامل می شود.

**بروشور (brochure):** یک نوع پمفلت است که بیشتر با هدف ترویج یا تبلیغ یک موضوع یا کالای تجاری تهیه و از طریق پست و یا به صورت مستقیم بدست مخاطب می رسد. معمولاً در قالب یک یا چند صفحه ساده یا تا خورده و حاوی عکس های رنگی و طرح ها و اشکال متنوع با کیفیت بالا به چاپ می رسد.

## محاسن

1. به سادگی قابل تهیه است.
2. هزینه کمی برای تهیه آن مورد نیاز است.
3. استفاده از آن در هر محیطی و با هر امکاناتی میسر است.
4. پیام های متنوعی را می تواند انتقال دهد.

## معایب

1. مخاطب باید توان خواندن و نوشتن داشته باشد.
2. مخاطب محدودی را تحت پوشش قرار می دهد.

3. نسبت به دیگر رسانه ها از جذابیت کمتری برخوردار است.

## مشخصات پمفلت / بروشور

### ارزیابی محتوای پمفلت / بروشور

#### (A) بررسی دقت (accvray)

نویسندگان، ویراستاران علمی و منابع استفاده شده از اعتبار کافی برخوردار باشند.

(B) به وجود یا عدم وجود تناقض در محتوای پمفلت و بروشور و یکپارچگی آن توجه شود، و میزان رعایت آن مسأله در یک پمفلت / بروشور توسط ارزیاب سنجش شود.

همچنین به عدم تناقض مطالب عنوان شده در پمفلت و بروشور با منابع (معتبر) دیگر دقت شود.

(C) شفافیت و ساده بودن و قابل فهم بودن پیام توسط ارزیاب بخش می شود.

۲- در متن پیام تا چه میزان از کلمات تخصصی - علمی - ادبی نامأنوس استفاده شده است، هر چه تعداد این کلمات بیشتر باشد، امتیاز کمتری به پمفلت و بروشور مذکور تعلق خواهد گرفت.

#### (D) جذابیت (Apealing)

- جذاب بودن محتوای با توجه به جمعیت مخاطب تا حدودی سلیقه ای است توسط ارزیاب سنجش میشود .

#### (F) مقبولیت:

- تولیدکنندگان پمفلت / بروشور تاچه میزان از نظر علمی - اجتماعی و فرهنگی موردتوجه و قبول مردم می باشد.
- ارائه دهندگان پمفلت/ بروشور تاچه میزان از نظر علمی - اجتماعی و فرهنگی موردتوجه و قبول مردم می باشند.

### ساختار پمفلت / بروشور

#### a- طراحی پمفلت / بروشور

- ۱- آیا در ارائه مطالب پمفلت / بروشور خلاقیت و ابداعی صورت گرفته است. مقایسه باموارد مشابه توسط یک فرد صاحب نظر میتواند مبنای ارزیابی قراربگیرد .

- ۲- ظاهر رسانه جهت جذب مخاطب حایز اهمیت است و از نقاط قوت طراحی محسوب میشود ، دراین زمینه استفاده از رنگهای جذاب، صفحه آرای، فونتها و جداول و نمودارها استفاده شده است.
- ۳- تناسب داشتن تعداد صفحات با حجم مطالب و مناسب بودن قطع پمفلت از نظر اینکه مورد توجه مخاطب قرارگیرد قابلیت جابجایی و تبلیغ توسط مخاطبان را فراهم نماید.
- ۴- مناسب بودن رنگ و تناسب آن با محتوی و تعداد رنگ های بکاررفته تاجایی که توجه مخاطب را از متن دور نکند.
- ۵- پس زمینه ارائه شده از نظر رنگ و طراحی و شکل های در نظر گرفته تا چه حد با پیام پمفلت تناسب دارد که توسط ارزیاب سنجیده خواهد شد.
- ۶- تعداد صفحات پمفلت/ بروشور براساس تعریف یونسکو که از ۵ تا ۴۸ صفحه است آیا رعایت شده است که این م ساله توسط ارزیاب بررسی خواهد شد.

#### **b-متن پمفلت / بروشور**

در این قسمت ارزیاب، خوانا بودن و زیبا بودن و فونت ها را می سنجد و چگونگی استفاده از فونت های درشت که متناسب با محتوی متن نگاشته شده است، ارزیابی می کند. معمولا در متن پمفلت و بروشور بیش از ۳ نوع فونت نباید به کاررفته باشد، همچنین ارزیاب باید به نوع صفحه آرای، تناسب بین فضای نوشتاری، فضای خالی و قسمت اختصاص یافته به اجزاء گرافیکی، باید دقت نماید.

درسؤال ۶ به ترتیب وجود یا عدم وجود منابع مطالب بررسی می گردد.

و در سوال ۷ به میزان اطلاعات ارائه شده به مخاطب جهت دسترسی به واحد یا سازمان مربوطه براساس منابع ارتباط سنجش میشود.

#### **c: کیفیت تولید :**

۱- کیفیت تهیه پمفلت / بروشور اعم از کیفیت چاپ، کاغذ بکاررفته و رنگها همگی برطراحی زیبایی بروشور می افزاید . معمولا پمفلت به اندازه A5 تهیه می گردد و بروشور براساس اینکه سایز کاغذ بکاررفته چقدر بوده و تعداد تازدن آن چند بار باشد، اندازه متفاوت پیدا می کند.

۲- کیفیت تاخوردن پمفلت یا بروشور: رایجترین حالت تازدن کاغذ، از ۲ طرف و ایجاد سه سطح می باشد که به آن فرم دولا (Bifold) گفته میشود. با این سبک بروشور دارای چهاربخش مجزا خواهد بود.

#### **(D) مناسبت داشتن با مخاطب**

۱- محتوی پمفلت هر چقدر با خصوصیات دموگرافیک (سن، جنس، شغل، سطح سواد) و فرهنگی مخاطبان تناسب داشته باشد امتیاز بیشتری کسب خواهد کرد (متناسب به اطلاعات ارائه شده در پمفلت/ بروشور)

۲- مانند سؤال بالا ارزیابی می شود.

(A) **صفحه رویی:** صفحه اصلی که معمولاً عنوان بروشور، آرم یا تصویری مرتبط با تهیه کننده یا محتوای بروشور در آن قرار می گیرد نوشته ها در صفحه اول باید حداقل باشد.

(B) **صفحه پشتی:** تماس با مخاطبین در آن قرار دارد.

(C) **صفحه اول داخل بروشور:** این صفحه بهترین صفحه بروشور است که در آن باید هدف اصلی تهیه بروشور و علت انتخاب مخاطب ذکر شود.

(D) **دیگر صفحات بروشور:** که باید به ترتیب و با توجه به اولویت مطالب بروشور /پمفلت را در خود جای دهند.

۱ -کیفیت چاپ پمفلت: باید به گونه ای باشد که به خوبی حروف و کلمات قابل خواندن باشند.

۲ -در چاپ پمفلت /بروشور بر اساس اینکه از چند رنگ استفاده شده است (تک رنگ، دو رنگ، سه رنگ ) که همچنین تناسب با محتوی متن و نوشتار داشته باشد، توسط ارزیاب بررسی خواهد شد.

۳ -در این قسمت ارزیاب موجود بودن پیش آزمون را بررسی می کند و سنجش می کند که آیا سؤالات طرح شده در پیش آزمون مناسب بوده است (آیا مورد انتخاب شده جهت پیش آزمون متناسب با جمعیت گروه هدف هستند یا خیر)

۴ -با توجه به تعداد مخاطبین و تیتراژ، تا چه حد این جمعیت را پوشش می دهد.

۵ -مکان های انتخاب شده برای توزیع، چقدر می توانند این جمعیت را تحت پوشش قرار دهند.

۶ -زمان انتخاب شده برای توزیع پمفلت /بروشور چقدر متناسب با پیغام ارایه شده و در دسترس بودن جمعیت مخاطب دارد.

## ارزیابی

آیا برنامه ای که برای ارزیابی پمفلت /بروشور در نظر گرفته شده است، ابزارهای سنجش را برای نشان دادن و رسیدن به اهداف آموزش داراست؟ آیا تاثیر پیام بر مخاطبین را از نظر تغییر دانش و نگرش و رفتار می سنجد؟